

Lise Öğrencilerinin Akademik Erteleme Davranışının Problemlı İnternet Kullanımı ve Mükemmeliyetçilik ile İlişkisinin İncelenmesi*

Sedef ÜNSAL SEYDOOĞULLARI¹, Erol UĞUR², Ahmet TANHAN³, Emel GENÇ⁴

Öz: Her ne kadar akademik erteleme konusu yaygın olarak üniversite öğrencileri örnekleminde incelenirse de akademik ertelemenin lise öğrencileri arasında da araştırılması bu konunun ergenlik dönemindeki gençler üzerindeki olumsuz etkilerini anlamak açısından önem arz etmektedir. Bu nedenle bu araştırmanın amacı akademik sorumlulukların artması ve gelişim dönemi özelliklerinden dolayı söz konusu sorumlulukları yerine getirmekte zorlanan lise öğrencilerinin, akademik erteleme davranışlarının problemlı internet kullanımı, mükemmeliyetçilik, akademik başarı ve internette geçirilen süre değişkenleri ile ilişkisinin incelenmesidir. Değişkenler arasındaki ilişki pearson korelasyon analizi ile, söz konusu değişkenlerin akademik ertelemeyi ne oranda yordadığı aşamalı regresyon analizi ile incelenmiştir. Çalışmanın verileri 280'i (%56.6) kadın, 215'i (%43.4) erkek olmak üzere 495 ortaöğretim öğrencisinden toplanmıştır. Veriler, Kişisel Bilgi Formu, Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği (Uz-Baş ve Siyez, 2010), Problemlı İnternet Kullanımı Ölçeği (Ceyhan ve Ceyhan, 2009) ve Akademik Erteleme Ölçeği (Çakıcı, 2003) ile elde edilmiştir. Bulgulara göre akademik erteleme ile problemlı internet kullanımı, sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik ve internette geçirilen süre arasında pozitif yönde; kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve akademik başarı arasında negatif yönde anlamlı ilişkiler bulunmaktadır. Problemlı internet kullanımı, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, akademik başarı ve internette geçirilen süre değişkenleri akademik ertelemenin anlamlı yordayıcısı iken sosyal kaynaklı mükemmeliyetçiliğin akademik ertelemeyi anlamlı bir şekilde yordamadığı görülmüştür. Elde edilen sonuçlar alanyazın ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Sözcükler: Akademik Erteleme, Problemlı İnternet Kullanımı, Mükemmeliyetçilik, Akademik Başarı, İnternette Geçirilen Süre

Examining the Relationship among Academic Procrastination, Problematic Internet Use and Perfectionism of High School Students

Abstract: The aim of this study is to examine the relationship between high school students' academic procrastination behaviors and the variables of problematic internet use, perfectionism, academic success and time spent on the internet. Pearson correlation analysis and stepwise regression analysis were used to determine the extent to which these variables predicted academic procrastination. The data of the study were collected from 495 secondary school students, 280 (56.6%) female and 215 (43.4%) male. Data were obtained with Personal Information Form, Child and Adolescent Perfectionism Scale, Problematic Internet Use Scale and Academic Procrastination Scale. According to the findings, there was a positive relationship between academic procrastination and problematic internet use, social perfectionism and time spent on the internet. There are negative significant relationships between self-directed perfectionism and academic achievement. While the variables of problematic internet use, self-directed perfectionism, academic achievement and time spent on the internet were significant predictors of academic procrastination, it was seen that social-based perfectionism did not significantly predict academic procrastination. The findings were discussed with regard to relevant literature.

Keywords: Academic Achievement, Academic Procrastination, High School Students, Perfectionism, Problematic Internet Use

Geliş Tarihi: 06.03.2022

Kabul Tarihi: 18.10.2022

Makale Türü: Araştırma Makalesi

* 22. Uluslararası Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi'nde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Düzce Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Düzce, Türkiye, sedefseydoogullari@duzce.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9067-1999>

² Düzce Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Düzce, Türkiye, erolugur@duzce.edu.tr, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1974-2621>

³ Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Adıyaman; Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Merkezi- ESAM, Ankara, Türkiye, tanhanahmet3@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4972-8591>

⁴ Bartın Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Psikoloji Bölümü, Bartın, Türkiye, gncemel@gmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7921-3185>

Atıf için/ To cite:

Ünsal Seydoğulları, S., Uğur, E., Tanhan, A., & Genç, E. (2023). Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışının problemlı internet kullanımı ve mükemmeliyetçilik ile ilişkisinin incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 37(1), 145-164. <https://doi.org/10.33308/26674874.2023371439>

Sorumluluklar ve sorumlulukların zamanında yerine getirilmesi sorunu öğrencilerin eğitim hayatında en çok zorlandığı alanlardan birisidir (Arslan & Çoşkun, 2023; Klassen & Kuzucu, 2009; Uzun Özer, 2009). Sorumluluk ile ilgili problemler alan uzmanları ve öğretmenler tarafından gözlemlenmekte, veli ve öğrenciler tarafından sıklıkla dile getirilmektedir (Arslan & Tanhan, 2019). Teknoloji kullanımının artmasıyla birlikte zamanı yönetmekle ilgili önemli zorluklar yaşayan öğrencilerin sorumluluklarını sıklıkla erteledikleri, bunun sonucu olarak da stres ve kaygı yaşadıkları gözlenmiştir. Dolayısıyla ödevlerini tamamlayamama, sınavlara yeterince çalışamama, derslerin gerekliliklerini olması gerektiği gibi yerine getirememe gibi sorunların sebep olduğu başarısızlık durumu eğitim sisteminde önemli bir sorun alanı olarak göze çarpmaktadır.

Alanyazında erteleme eğiliminin bir türü olarak değerlendirilen akademik erteleme, en genel tanımıyla akademik görevleri başlatma veya tamamlama konusundaki amaçlı geciktirmedir (Rothblum ve diğerleri, 1986). Diğer bir ifadeyle, yapılması planlanan akademik sorumlulukların sonraki bir zamana ertelenmesidir (Lay, 1986). Ev ödevlerinin, sınavlara hazırlanmanın ya da dönem sonunda teslim edilecek ödevlerin son dakikada yapılmasını ifade eden akademik erteleme, öğrencilerin akademik başarıları ve öznel iyi oluşları üzerinde negatif bir etkiye neden olmaktadır (Steel & Klingsieck, 2016). Ayrıca akademik sorumluluklarla ilgili düşük öz-yeterlik (Haycock ve diğerleri, 1998), yüksek düzeyde performans kaygısı, strese bağlı çeşitli fiziksel rahatsızlıklar (Solomon & Rothblum, 1984), sınav kaygısı (Uzun Özer & Topkaya, 2011) da akademik erteleme davranışına sahip öğrencilerin yaşadıkları problemlerdir.

Konu ile ilgili yaygınlık araştırmaları öğrencilerin önemli bir bölümünün erteleme eğilimi gösterdiğine işaret etmektedir. Alanyazında %46-54 (Uzun Özer, 2009) ile %80- 95 (O'Brien, 2002) arasında değişen farklı yaygınlık oranları belirtilmektedir (Hayat ve diğerleri, 2020a). Kafkas-Amerikalı üniversite öğrencilerinin yaklaşık dörtte birinin dönem ödevi yazmak, sınavlara çalışmak ve haftalık okumaları takip etmek gibi akademik görevlerde erteleme sorunları yaşadıklarını belirtmektedir. Uzun Özer (2009) Türkiye' de lise öğrencilerindeki akademik erteleme davranışını incelediği araştırmasında öğrencilerin %54' ünün akademik erteleme sorunu yaşadıklarını bulmuştur. Benzer yönde diğer bir araştırma da Ulukaya ve Bilge (2014) tarafından üniversite öğrencileri ile yapılmış, öğrencilerin yarısından fazlasının akademik erteleme davranışı sergiledikleri bulunmuştur. Hayat ve diğerleri (2020a) tıp fakültesi öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarını belirledikleri araştırmasında ise %29.25 oranında bir yaygınlık düzeyi bulmuşlardır. Araştırmada öğrencilerin %46.9'u akademik ertelemenin kendileri ile ilgili pek çok probleme yol açtığını belirtmişlerdir.

Öğrencilerin akademik görevlerle ilgili neden erteleme davranışı içine girdiklerini araştıran Steel ve Klingsieck (2016) akademik ertelemenin dört öncülünden söz etmiştir. Bunlardan birincisi ertelenen durum ya da eylemin bireyde stres ve endişe yaratıyor olmasından dolayı kaçınma motivasyonudur. İkinci neden özkontrol eksikliğini de kapsayan motivasyonel ve kişisel özellikler, üçüncüsü ise depresyon, stres, anksiyete gibi klinik tanılar, dördüncüsü ise göreve veya öğretmene özgü durumlardır. Bununla birlikte araştırmacıların akademik ertelemenin olası nedenleri konusunda hemfikir oldukları etkenler arasında başarısızlık korkusu (Solomon & Rothblum, 1984; Uzun Özer, 2009), motivasyon düşüklüğü (Dietz ve diğerleri, 2007), zamanı yönetmedeki yetersizlik, depresyon gibi ruhsal sıkıntılar, kaygı (Ferrari ve diğerleri, 1995) ve sahip olunan akıl dışı inançlar (Berber Çelik & Odacı, 2015; Ellis & Knaus, 1977) sayılmaktadır.

Bu araştırmada akademik ertelemeyi açıkladığı düşünülen değişkenlerden ilki problemlerle internet kullanımınıdır. İnternet, önemli bir bilgi kaynağı olmasının yanı sıra önemli bir sosyalleşme aracı ve bireylerin zamanlarının çoğunu harcadıkları çok geniş bir mecradır (Savcı ve diğerleri, 2021). Son yıllarda sosyal ilişkilerini çevrimiçi ortamlarda sürdüren ergenler için internet ve sanal ortam kendini ifade etmenin (O'Keeffe & Clarke-Pearson, 2011) ve bir gelişim görevi olan kimlik denemelerinde bulunmalarının önemli bir aracı haline gelmiştir (Valkenburg & Peter, 2008). İnternetin kontrolsüz ve sağlıksız kullanımını tarif eden problemlerle internet kullanımı, özellikle ergenler için önemli bir sorun alanı olarak dikkate değerdir. Dürtü kontrol bozukluğunun bir çeşidi ve davranışsal bir sorun olarak değerlendirilen problemlerle internet kullanımı, bireylerin internet kullanımını kontrol edememesi, bundan dolayı yaşadığı duygusal sıkıntı ve günlük aktivitelerin ve işlevselliğinin bozulması şeklinde tanımlanmaktadır (Shapira ve diğerleri, 2003). Bilişsel ve davranışsal belirtilerden oluşan ve çok boyutlu bir yönelim olan problemlerle internet kullanımı, yoğun biçimde

kullanılan internetin, insanların sosyal yaşamlarında sosyal, eğitsel ve mesleki anlamda olumsuz sonuçlara neden olması şeklinde tanımlanmaktadır (Caplan, 2005).

Problemlili internet kullanımı ile ilgili yapılan yaygınlık araştırmaların sonuçlarına göre; internet bağımlılığının yaygınlık oranları Avrupa'da %1-9 (Kaltiala-Heino ve diğerleri, 2004) Orta Doğu'da %1-12 (Ghassemzadeh ve diğerleri, 2008) ve Asya ülkelerinde %2-18 arasında olduğu rapor edilmektedir (Cao & Su, 2007). Khalil ve diğerlerinin (2022) Mısır'daki ergenlerin problemlili internet kullanımı alışkanlıklarını inceledikleri araştırmada ergenlerin %61.3' ünü oyun bağımlısı, %92,8' ini ise facebook bağımlısı olarak tespit etmişlerdir. Laconi ve diğerleri (2018) dokuz Avrupa ülkesinden yaşları 18-87 arasında değişen (M= 25.81) 5593 katılımcıyla yürüttükleri kapsamlı araştırmaları sonucunda problemlili internet kullanımı yaygınlık oranını %14,3 ile %54.9 arasında olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Türkiye'de yapılan yaygınlık araştırmalarından birisi Çam ve Nur'un (2015) Giresun'daki ergenlerle yaptıkları ve yaygınlık oranını 7.1 buldukları araştırmadır. Ceyhan (2016) tarafından üniversite öğrencileri ile yapılan araştırmada problemlili internet kullanımı yaygınlık oranı 9.95 olarak bulunmuştur. Cömert ve Ögel (2009) İstanbul'da yaptıkları araştırmada ergenlerin internet bağımlılığı yaygınlık oranını %4.5 olarak bulmuşlardır. COVID-19 pandemisiyle birlikte insanların sosyal etkileşimlerinin azalması ve evde çok daha uzun süreler geçirmeye başlaması problemlili internet kullanımı için bir risk faktörü olarak değerlendirilmektedir (Gökler & Turan, 2020). Pandemi döneminde Türkiye'de yapılan problemlili internet kullanımı yaygınlık araştırmalarından birisi 1020 yetişkinle kapsamlı bir araştırma yürüten Özdemir ve Arpacıoğlu (2020)' na aittir. Katılımcıların %60' ı sosyal medya kullanımının pandemi öncesine göre artış gösterdiğini ve yaklaşık %35' i günde ortalama 4 saatten uzun süre sosyal medyayı kullandıklarını ifade etmişlerdir.

Prensky (2001) tarafından "dijital yerliler" olarak ifade edilen günümüz ergenleri interneti en çok bilgi alışverişinde bulunmak, eğlenmek, araştırmak ve sosyalleşmek için kullanmaktadırlar (Madell & Muncer, 2004; Wang ve diğerleri, 2011). Kimliklerini deneyimledikleri bir ortam olan internet ergenlerin psiko-sosyal gelişimlerine katkı sunsa da zamanlarının büyük birçoğunu sanal ortamda geçirdikleri için sanal ilişkilerin gerçek ilişkilerin yerini almaya başlaması ergenlerin psikolojik, sosyal ve akademik açıdan bazı risklere ve internetin olumsuz etkilerine açık hale gelmelerine sebep olmaktadır. Nitekim ilgili alan yazında problemlili internet kullanımı ile ilişkili sorun alanları belirlenmiştir. Buna göre problemlili internet kullanımı depresyon ve anksiyete (Ceyhan & Ceyhan, 2008; Ko ve diğerleri, 2009; Shapira ve diğerleri, 2003; Young & Rogers, 1998), dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu (Yoo ve diğerleri, 2004), yalnızlık (Caplan, 2003; Caplan, 2006; Ceyhan & Ceyhan, 2008, Kim ve diğerleri, 2009; Moretta & Buodo, 2020; Odacı & Kalkan, 2010), sosyal anksiyete (Caplan, 2006; Odacı & Kalkan, 2010), sosyal beceri yetersizliği (Kim ve diğerleri, 2009), özdüzenleme yetersizliği (Kubey ve diğerleri, 2001; LaRose ve diğerleri, 2001, 2003) ve akademik başarısızlık (Eldeleklioğlu & Vural-Baltık, 2013) ile ilişkili bulunmuştur.

İnsanların zamanlarının büyük bir kısmını işle veya eğitimle ilgili olmayan internet etkinlikleri ile geçirmelerinin işle ve sosyal hayatlarıyla ilgili sorumlulukları ertelemelerine neden olduğu ileri sürülmektedir (Timothy & Potenza, 2007). Nitekim araştırmalar akademik erteleme ile problemlili internet kullanımı arasında pozitif yönde ilişkilere işaret etmektedir (Can & Zeren, 2019; Hinsch & Sheldon, 2013). Bu durumda problemlili internet kullanımı neden olduğu sorunlardan bir diğeri de zamanı yönetme becerisi ile ilgilidir (Chou & Hsiao, 2020). İnternette geçirilen sürenin artmasıyla birlikte öğrenciler öncelikli sorumluluklarına zaman bulamamaktadırlar. Bunun sonucu olarak da akademik erteleme sorunu gündeme gelmektedir. Bu araştırmada öğrencilerin internette geçirdikleri sürenin akademik erteleme ile ilişkisine de bakılmıştır. Araştırmalar, internette geçirilen süre ile akademik ertelemenin pozitif ilişkilerine dikkat çekmektedir (Teyfur ve diğerleri, 2017). Akbaş-Coşar ve Gedik (2021)'in sosyal medyada harcanan süre ile akademik erteleme ilişkisini inceledikleri güncel araştırmalarının sonuçları sosyal medyada harcanan süre ile akademik ertelemenin pozitif yönde ilişkili olduğu yönündedir.

Bu çalışmada, akademik ertelemeyi açıkladığı düşünülen bir diğer değişken ise mükemmeliyetçiliktir. Mükemmeliyetçilik, kusursuzluk için çabalamak ve kişinin davranışının aşırı eleştirel değerlendirmelerine yönelik eğilimlerin eşlik ettiği son derece yüksek performans standartları belirlemekle karakterize edilen bir kişilik eğilimidir (Flett & Hewitt, 2002). Mükemmeliyetçilikle ilgili diğer bir tanım ise mantıklı olmayan

şekilde yüksek standartlara ulaşma ve bu standartları sürdürme eğilimi biçiminde yapılmıştır (Hill ve diğerleri, 1997). Son yıllarda yapılan araştırmalar mükemmeliyetçiliğin mükemmeliyetçi çaba ve mükemmeliyetçi kaygı olmak üzere birbirinden farklılaşan iki boyutu üzerinde durmaktadır (Frost ve diğerleri, 1993; Stoeber & Otto, 2006). Mükemmeliyetçi çaba mükemmeliyetçiliğin kişisel standartlar ve kendine odaklılık yönünü açıklamaktadır ve psikolojik uyum, başa çıkma, öznel iyi oluş gibi olumlu özelliklerle ilişkili olarak değerlendirilir (Stoeber & Childs, 2010). Diğer bir boyut olan mükemmeliyetçi kaygı ise tersine, hatalar ile ilgili kaygılar, eylemlerle ilgili şüpheleri içeren uyumsuz, sağlıksız ve nevrotik yönü ifade etmektedir (Stoeber & Rennert, 2008). Söz konusu boyutlandırma uyumlu ve uyumsuz mükemmeliyetçilik olarak yapılan farklı bir sınıflandırmayla paralellik göstermektedir. Uyumlu mükemmeliyetçilik sağlıklı ve normal bireylerin özelliği olarak görülürken, uyumsuz mükemmeliyetçilik ise sağlıksız ve nörotik kişilik özelliği olarak ifade edilmiştir (Rice & Mirzadeh, 2000). Uyumlu mükemmeliyetçilikte birey yüksek ama ulaşılabilir standartlar koyar ve pozitif ödüllere ulaşma motivasyonuna sahiptir. Uyumsuz mükemmeliyetçilikte ise gerçekçi olmayan yüksek standartlar belirleyen birey, hata yapma endişesi, başkalarına kusursuz görünme baskısı, eylemlerle ilgili takıntı boyutunda şüphe duyma, beklentisi ile performansı arasında uyumsuzluk algısının yarattığı negatif duygudurum nedeniyle negatif sonuçlardan kaçınma motivasyonuna sahiptir (Enns & Cox, 2002). Uyumsuz mükemmeliyetçilik, anksiyete ve depresif duygudurum ile ilişkili iken (Wei ve diğerleri, 2004), uyumlu mükemmeliyetçilik psikolojik uyum, özsaygı, okul motivasyonu ve okul başarısı ile ilişkili bulunmuştur (Stoeber & Rambow, 2007). Mükemmeliyetçilikle ilgili olarak yapılan bir diğer ayırım da kendine yönelik ve sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik şeklindedir. Sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilikte birey başkalarının kendisinden mükemmel ve kusursuzluk beklediğine inanır. Kendine yönelik mükemmeliyetçilikte ise kişi kendisinden mükemmel olmayı bekler (Hewitt & Flett, 1991). Mükemmeliyetçiliğin sonuçları veya akademik ertelemenin nedenlerinin incelendiği araştırmaların ortak sonuçlarının genelde iki değişkenin birbiriyle ilişkili olduğu (Jadidi ve diğerleri, 2011) ya da mükemmeliyetçiliğin akademik ertelemeye neden olduğu veya onu yordadığı yönündedir (Burnam ve diğerleri, 2014; Steel, 2007; van Eerde, 2003).

Alanyazında akademik erteleme ile ilişkisi açısından en çok ele alınan değişkenlerden biri de akademik başarıdır. Ödev ve sorumluluklarını son ana kadar ertelemenin akademik performans düşüklüğünü beraberinde getirdiği sonucu pek çok araştırmayla ortaya konmuştur (Uğur & Akın, 2015). Yapılan araştırmaların büyük bir kısmı akademik erteleme ile akademik başarı arasındaki ilişkinin negatif yönde olduğu (Balkıs, 2013; Çetin & Ceyhan, 2018; Balkıs & Duru, 2017; Kim & Seo, 2015; Steel, 2007) ve akademik erteleme davranışı gösteren öğrencilerin akademik başarılarının daha düşük olduğu (Owens & Newbegin, 1997; Seo, 2011) yönündedir. Akademik başarının akademik erteleme ile ilişkisinin araştırılması önleyici çalışmaların planlanmasında yol gösterici olması açısından önemli görülmüş ve bu araştırmada da ele alınmıştır.

Ergenlik dönemi, fiziksel, duygusal ve hormonal değişimlerin de etkisi ile akademik sorumlulukları ertelemenin yoğun olarak gözlemlendiği bir dönemdir. Kazanılması gereken sınavlar nedeniyle akademik başarının büyük önem taşıdığı eğitim dönemlerinden birisi olan lisede öğrencilerin akademik erteleme davranışı ile ilişkili değişkenleri belirlemek önemlidir. Ancak konu ile ilgili yeterince araştırmanın yapılmadığı göze çarpmaktadır. Akademik başarının önemi düşünüldüğünde, başarısızlığın başlıca nedenlerinden birisi olarak ifade edilen akademik erteleme ile ilişkili olan faktörlerin belirlenmesinin, akademik erteleme davranışını azaltmak amacıyla yapılabilecek önleyici müdahaleler için yol gösterici olacağı düşünülmüştür.

Mevcut araştırmanın amacı, lise öğrencilerindeki akademik erteleme davranışının; problemlerle internet kullanımı, mükemmeliyetçiliğin alt ölçekleri olan sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik ve kendine yönelik mükemmeliyetçilik, akademik başarı ve internette geçirilen süre ile ilişkisini incelemektir. Bunun için problemlerle internet kullanımı, sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, akademik başarı ve internette geçirilen sürenin akademik ertelemeyi yordayıp yordamadığı araştırılmıştır. Öğrenme ve akademik başarı üzerindeki olumsuz etkisi araştırmalarla ortaya konmuş (Balkıs & Duru, 2010; Schouwenburg ve diğerleri, 2004; Wang & Englander, 2010) olan akademik ertelemenin ilişkili olduğu

faktörleri belirlemenin, öğrencilerin akademik başarılarını, öğrenme motivasyonlarını ve sınavlardaki performanslarını arttırmaya yönelik müdahale girişimlerine ve de önleyici çalışmalara ışık tutacağı düşünülmektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Buradaki araştırma akademik erteleme davranışı ile problemlili internet kullanımı, akademik başarı, internette geçirilen süre ve mükemmeliyetçilik arasındaki ilişkileri incelemeyi amaçlayan ilişkisel tarama modelindedir.

Çalışma Grubu

Çalışmanın verileri Kocaeli'nin İzmit ilçesinde öğrenim gören 280'i (%56.6) kadın, 215'i (%43.4) erkek olmak üzere 495 ortaöğretim öğrencisinden toplanmıştır. Bu büyüklükte bir örneklem kullanılarak iki değişken arasında 0.126 kadar küçük bir korelasyon %80 istatistiksel güç ve %5 Tip I hata oranı ile tespit edilebilir (Buluş, 2022; Buluş & Polat, 2022). Gignac ve Szodorai (2016) ve Cohen (1988) sınıflandırmasına göre bu değer küçük bir korelasyondur. Beş değişkenin bulunduğu bir regresyonda 0.0256 küçüklüğünde bir R-kare değeri, ya da birer değişken eklenip hiyerarşik regresyon kullanıldığında 0.0157 gibi küçük bir R-kare farkı %80 istatistiksel güç ve %5 Tip I hata oranı ile tespit edilebilir (Buluş, 2022; Buluş & Polat, 2022). Cohen (1988) sınıflandırmasına göre bu iki değer zayıf ve çok zayıf etki olarak nitelendirilebilir. Güç analizinden anlaşıldığı üzere elde edilen örneklem küçük değerleri ya da farkları tespit edebilecek kadar hassastır. Araştırmacılar tarafından ölçme araçlarının katılımcılara uygulanmasının ardından veriler bilgisayar ortamına aktarılarak analizlere başlanmıştır.

Veri Toplama Araçları

Veriler Kişisel Bilgi Formu, Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği (Uz Baş & Siyez, 2010), Problemlili İnternet Kullanımı Ölçeği (Ceyhan & Ceyhan, 2009) ve Akademik Erteleme Ölçeği (Çakıcı, 2003) ile elde edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacılar tarafından katılımcıların akademik başarıları, internette geçirdikleri süre gibi bilgileri elde etmek üzere hazırlanmış bir formdur. Söz konusu formda öğrencilerin akademik başarıları, not ortalamalarını belirten ifadelerden kendilerine uygun olanını seçmeleri ile elde edilmiştir. Benzer şekilde internette geçirdikleri süre bilgisine ilişkin bilgiler ise gün içinde interneti kullandıkları süreyi gösterilen ifadelerden kendilerine uygun olanı seçmeleri ile elde edilmiştir.

Çocuk ve Ergen Mükemmeliyetçilik Ölçeği

Flett ve diğerleri (2001) tarafından geliştirilen ve Uz Baş ve Siyez (2010) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçme aracı çocuk ve ergenlerin mükemmeliyetçilik düzeylerini belirlemeyi amaçlayan 18 maddelik 5'li Likert tipindedir. Ölçekten kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik olmak üzere iki mükemmeliyetçilik puanı elde edilmektedir. Her iki alt ölçeğin puanları 9- 45 arasında değişmektedir. Puanların yükselmesi mükemmeliyetçilik düzeyinin arttığını göstermektedir. Ölçeğin Cronbach Alfa güvenirlik katsayısı Kendine Yönelik Mükemmeliyetçilik alt boyutu için .85, Sosyal Kaynaklı Mükemmeliyetçilik alt boyutu için .89'dur (Uz Baş & Siyez, 2010).

Problemlili İnternet Kullanımı Ölçeği- Ergen

Ergenlerin problemlili internet kullanım düzeylerini belirlemek üzere Ceyhan ve Ceyhan (2009) tarafından geliştirilmiştir. Ölçek, Ceyhan ve diğerleri (2007) tarafından üniversite öğrencilerinin problemlili internet kullanımını belirlemek üzere geliştirilen 33 maddelik Problemlili İnternet Kullanımı Ölçeğinin, lise öğrencileri üzerinde geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yapılmasıyla ergenlere uyarlanmıştır. PİKÖ-E, "internetin olumsuz sonuçları", sosyal fayda/sosyal rahatlık", "aşırı kullanım" olmak üzere üç faktörden

oluşmaktadır. Toplam 27 maddeden oluşan araç, 5' li Likert tipindedir. Ölçek maddeleri "Hiç uygun değil" (1 puan), "Nadiren uygun" (2 puan), "Biraz uygun" (3 puan), "Oldukça uygun" (4 puan) ve "Tamamen uygun" (5 puan) biçiminde puanlanmakta olup, ölçekten alınabilecek en düşük puan 27, en yüksek puan ise 135'dir. Ölçekten alınan puanların yüksekliği ergenin problemlili internet kullanımlarının arttığını göstermektedir. Ölçeğin iç tutarlık katsayısı .93 olarak bulunmuştur. Ölçeği oluşturan üç faktörün iç tutarlık katsayıları ise; birinci faktör için .93, ikinci faktör için, .76 ve üçüncü faktör için de .78 olarak elde edilmiştir (Ceyhan & Ceyhan, 2009).

Akademik Erteleme Ölçeği

Ölçek, Çakıcı (2003) tarafından öğrencilerin ödev, ders çalışma ve proje hazırlama gibi etkinliklere ilişkin akademik erteleme eğilimini ölçmek üzere geliştirilmiş 5' li Likert tipinde bir ölçme aracıdır. Madde sayısı 19 olan aracın maddelerininin 12' si olumsuz, 7' si olumludur. Alınabilecek en yüksek puan 95, en düşük puan ise 19' dur. Ölçekten alınan puanın yüksek olması akademik erteleme davranışının da yüksek olduğunu gösterir. Cronbach Alfa güvenilirlik katsayısı .92, Spearman Brown iki yarı test güvenilirliği birinci yarım için .98, ikinci yarım için ise .86'dır. Aracın 65 lise öğrencisine iki hafta arayla uygulanmasından elde edilen test tekrar-test korelasyon katsayısı ise .89' dur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde SPSS-21 paket programı kullanılmıştır. Çoklu regresyon analizi yöntemiyle değişkenler arasındaki ilişkiler ortaya konmuştur.

Bulgular

Araştırmanın veri seti regresyon varsayımları açısından analiz edilmiş ve sonuçlar Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Regresyon Analizi Varsayımlarına İlişkin Sonuçlar

Değişkenler	Çarpıklık	Basıklık	VIF	CI
Akademik Erteleme	,517	-,276	1,399	26,074
Problemlili İnternet Kull.	-,150	-,591	1,355	23,697
Kendine Yön. Mük.	,011	-,386	1,181	12,635
Sosyal Kay. Mük.	-,040	-,576	1,207	14,416
Akademik Başarı	-,335	-,204	1,167	7,682
İnternette Geç. Süre	,183	-,483	1,240	9,214

Regresyon analizi öncesinde normallik varsayımının karşılanabilmesi için çarpıklık ve basıklık değerlerinin -1 ile 1 arasında olması beklenmektedir. Tablo 1'e göre, çarpıklık ve basıklık değerlerinin kabul edilebilir aralıkta olduğu görülmektedir (George & Mallery, 2010; Huck, 2012). Ayrıca bağımsız değişkenler arasında çoklu bağlantı sorununun olup olmadığını belirlemek amacıyla varyans büyütme faktörü (VIF: 10'dan küçük olması) ve tolerans değerleri (Condition Index (CI); 30 değerini geçmemesi) ile de incelenmiştir. VIF ve CI değerlerinin kabul edilebilir düzeylerde olduğu görülmektedir. Elde edilen bu değerler, analizin çoklu bağlantı problemlili sahne olmadığını göstermektedir (Büyüköztürk, 2007; Kim, 2019).

Betimsel İstatistik ve Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler arasındaki ilişkiler Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Betimsel İstatistik ve Korelasyon Analizi Sonuçları

Değişkenler	Akademik Erteleme	Problemlili İnternet Kull.	Kendine Yön. Mük.	Sosyal Kay. Mük.	Akademik Başarı	İnternette Geç. Süre
Akademik Erteleme	-					
Problemlili İnternet Kull.	,55**	-				
Kendine Yön. Mük.	-,24**	-,03	-			
Sosyal Kay. Mük.	,18**	,32**	,23**	-		

Akademik Başarı	-,34**	-,21**	,28**	-,09*	-	
İnternette Geç. Süre	,41**	,40**	-,14**	,05	-,21**	-
Ortalama	59,02	63,03	29,08	27,51	3,23	2,67
Standart Sapma	15,19	19,45	6,57	8,01	,63	,70

* $p < ,05$; ** $p < ,01$

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmanın bağımlı değişkeni olan akademik erteleme ile problemlı internet kullanımı ($r = .55$), sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik ($r = .18$) ve internette geçirilen süre ($r = .41$) arasında istatistiksel olarak anlamlı pozitif yönde bir ilişkinin olduğu görülmektedir ($p < .01$). Diğer taraftan akademik erteleme ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik ($r = -.24$) ve akademik başarı ($r = -.34$) arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde bir ilişkinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır ($p < .01$).

Akademik Ertelemenin Yordayıcılarına İlişkin Regresyon Analizi Sonuçları

Tablo 3. Regresyon Analizi Sonuçları

		B	SH	β	t	F	R	R ²
Model 1	Sabit	32,12			16,538**			
	Problemlı İnternet Kull.	,42	,029	,547	14,492**	210,03	,55	,30
Model 2	Sabit	47,78	3,125		15,293**			
	Problemlı İnternet Kull.	,421	,028	,539	14,831**	132,73	,59	,35
	Kendine Yön. Mük	-,526	,084	-,228	-6,259**			
Model 3	Sabit	46,341	3,218		14,399**			
	Problemlı İnternet Kull.	,403	,030	,516	13,408**	89,98	,60	,36
	Kendine Yön. Mük	-,565	,87	-,244	-6,526**			
	Sosyal Kay. Mük.	,135	,075	,071	1,808			
Model 4	Sabit	58,829	4,157		10,050**			
	Problemlı İnternet Kull.	,335	,032	,429	10,509**			
	Kendine Yön. Mük	-,510	,085	-,221	-6,008**	78,26	,62	,39
	Sosyal Kay. Mük.	,156	,073	,082	2,138			
	İnternette Geç. Süre	-4,209	,913	,207	5,306**			
Model 5	Sabit	48,399	4,592		10,540**			
	Problemlı İnternet Kull.	,322	,032	,412	10,194**			
	Kendine Yön. Mük	-,406	,087	-,176	-4,659**	68,04	,64	,41
	Sosyal Kay. Mük.	,120	,172	,063	1,662			
	İnternette Geç. Süre	4,052	,831	,189	4,877**			
	Akademik Başarı	-3,701	,898	-,155	-4,120**			

* $p < ,05$; ** $p < ,01$

Aşamalı regresyon analizinin ilk aşamasında eşitliğe alınan problemlı internet kullanımı değişkeninin ilgili R² değerine göre akademik ertelemde görülen toplam varyansın %30' unu açıkladığı görülmektedir. Problemlı internet kullanımının varyansa olan katkısı anlamlıdır ($\beta = 0.547$, $t = 14.492$, $p = 0.000$). İkinci modelde regresyon eşitliğine katılan kendine yönelik mükemmeliyetçilik ile açıklanan toplam varyans %35' e yükselmiştir. Kendine yönelik mükemmeliyetçiliğın varyansa olan katkısı anlamlıdır ($\beta = -0.228$, $t = -6.259$, $p = 0.000$). Üçüncü aşamada modele sosyal kaynaklı mükemmeliyetçiliğın dahil edilmesiyle birlikte açıklanan toplam varyans %36' ya yükselmiştir. Söz konusu değerin varyansa olan katkısının anlamlı olmadığı görülmektedir ($\beta = 0.071$, $t = 1,808$, $p = 0.071$). Dördüncü aşamada modele dahil edilen internette geçirilen süre değişkeniyle birlikte toplam açıklanan varyans %39' a yükselmiştir. İnternette geçirilen süre varyansa olan katkısı anlamlıdır ($\beta = -.176$, $t = -5,306$, $p = 0.000$). Son olarak beşinci aşamada modele akademik başarı değişkeni eklenmiştir. Akademik başarı değişkeninin analize dahil edilmesiyle birlikte toplam açıklanan varyansın %41' e yükseldiğı görülmektedir. Akademik başarının açıklanan varyansa katkısı anlamlıdır ($\beta = -.155$, $t = -4,120$, $p = 0.000$). Yordayıcı beş değişkenin akademik erteleme puanlarında gözlenen toplam varyansın %41' ini açıkladığı belirlenmiştir.

Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada, ortaöğretim öğrencilerinin dokuzuncu sınıftan başlayarak okula uyum, akademik başarı, üniversite sınavlarına hazırlık gibi süreçlerde ortaya çıkan görevlerin üstesinden gelmesini zorlaştıran akademik erteleme davranışının bazı yordayıcıları incelenmiştir. Araştırma bulgularına göre, akademik erteleme ile problemlili internet kullanımı, sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik ve internette geçirilen süre arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler gözlenmiştir. Diğer taraftan akademik erteleme ile kendine yönelik mükemmeliyetçilik ve akademik başarı arasında istatistiksel olarak anlamlı ve negatif yönde bir ilişkinin olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Akademik ertelemenin problemlili internet kullanımı, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik, akademik başarı ve internette geçirilen süre tarafından ne oranda açıklandığını belirlemek için yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre problemlili internet kullanımı, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, akademik başarı ve internette geçirilen sürenin modele olan katkısı anlamlı iken, sosyal kaynaklı mükemmeliyetçiliğin modele özgün katkısı anlamlı bulunmamıştır.

Alanyazında akademik erteleme ile problemlili internet kullanımı arasındaki ilişkiyi konu alan çalışmalar incelendiğinde araştırma sonucunu destekleyen çok sayıda bulguya rastlanmıştır. Hayat ve diğerleri (2020b) tarafından yapılan araştırma bulgusu üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ile problemlili internet kullanımı alışkanlıkları arasında pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu şeklindedir. Yurdakoş ve Biçer'in (2019) problemlili internet kullanımı kapsamında değerlendirilen internet bağımlılığının akademik ertelemeyi yordayıp yordamadığını değerlendirmeye yönelik bir model ortaya koyduğu ve üniversite öğrencileri ile çalıştığı çalışmada internet bağımlılığının akademik ertelemenin yordayıcısı olduğu belirlenmiştir. Akademik erteleme davranışı ile internet bağımlılığı arasındaki ilişkiyi konu alan diğer araştırmaların bulguları da buradaki araştırma sonuçlarıyla aynı yöndedir (Hinsch & Sheldon, 2013; Kandemir, 2014; Uzun ve diğerleri, 2014).

Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışları ve problemlili internet kullanımı düzeylerini inceleyen Tezer'in (2020) COVID-19 pandemisinin olumsuz etkilerini de değerlendirdiği çalışması öğrencilerin pandemi sürecindeki alışkanlıklarını ortaya koyması bakımından önemlidir. Tezer (2020) araştırmasının sonucunda pandemi sürecindeki öğrencilerin problemlili internet kullanımı düzeyleri arttıkça akademik erteleme davranışlarının da arttığını bulgulararak iki değişken arasındaki ilişkinin lise öğrencileri için de aynı yönde olduğuna katkı sağlamıştır. Duman (2016) da 392 lise öğrencisi ile çalıştığı çalışmada akademik erteleme ile problemlili internet kullanımı arasında pozitif yönde anlamlı ilişki saptamıştır. Gürültü (2016) sosyal medya bağımlılığı ile akademik erteleme arasında anlamlı pozitif ilişkiler bulmuş ve sosyal medya bağımlılığının akademik ertelemenin %19' unu açıkladığı sonucuna ulaşmıştır. Can ve Zeren (2019) lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının internet bağımlılığı ve temel psikolojik ihtiyaçlar tarafından nasıl açıklandığını korelasyon katsayısı ve yol analizi kullanarak incelemiş ve akademik erteleme davranışı ile internet bağımlılığı arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki bulmuştur.

Öğrencilerin problemlili internet kullanımı düzeyleri arttıkça akademik ertelemenin artıyor olması Blunt ve Pychyl (2005)' in ifade ettiği gibi yapılacak görevin diğer eğlenceli alternatif etkinliklerden daha az zevkli ve tatsız olmasının görevin ertelenme ihtimalini arttırdığı şeklinde açıklanabilir. Görevler ve akademik sorumluluklar genelde öğrenciler tarafından zor, zevksiz, sıkıcı ve başarması zor olarak algılanmakta, internet ise tam tersi genç için pek çok eğlenceli etkinliği içermekte, çoğu zaman stresi azaltan ve rahatlatan bir etkinlik alanı olarak algılanmaktadır (Lavoie & Pychyl, 2001). Bu durumda zamanını yönetmekle ve önceliklerini belirlemekle ilgili sıkıntılar yaşamakta olan ergenlerin akademik sorumlulukları yapmak yerine eğleneceği ve rahatlayacağı bir alan olan interneti seçmesi ve çok geniş bir kaynak olduğu için de çok uzun süreler orada kalarak problemlili bir boyuta taşınması anlaşılabilir bir durum olarak düşünülebilir.

Alanyazındaki araştırma bulgularına paralel sonuçları olan çalışmaların yanında buradaki sonuçlardan farklı bulguları olan az sayıda araştırmaya da rastlanmıştır (Odacı, 2011). Söz konusu az sayıdaki farklı sonuçlar öğrencilerin özellikle problemlili internet kullanımı ile ilgili ölçme araçlarını doldururken, kullanımlarını problemlili algıladıkları için cevaplandırmaları da o yönde yapmış olmaları ihtimalini

düşündürmektedir. Bağımlı olan pek çok kişinin kendisini bağımlı olarak değerlendirmedeği gibi. Katılımcılar problemleri internet kullanımını kapsamına giren bazı davranışların problemleri olmadığını algısına sahip olabilirler.

Akademik erteleme ile sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik arasında pozitif yönde, kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasında negatif yönde anlamlı ilişkilerin bulunması da araştırmanın diğer bir bulgusudur. Başka bir ifade ile öğrencilerin sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik düzeyleri arttıkça akademik erteleme davranışları da artmakta, sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik düzeyleri azaldıkça akademik erteleme davranışları da azalmaktadır. Ayrıca kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri artarken akademik erteleme davranışları azalmakta, kendine yönelik mükemmeliyetçilik düzeyleri azaldıkça akademik erteleme davranışları artmaktadır.

Alanyazında araştırma bulgularını destekleyen çok sayıda araştırmaya rastlanmıştır (Çakıcı, 2003; Flett ve diğerleri, 1992; Özer & Altun, 2011; Sarioğlu, 2011; Sula Ataş & Kumcağız, 2019). Söz konusu araştırmalar mükemmeliyetçiliği bu araştırmada olduğu gibi sosyal kaynaklı ve kendine yönelik olarak iki boyutuyla ele almış ve sonuçları da akademik erteleme ile sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik arasında pozitif yönde anlamlı, kendine yönelik mükemmeliyetçilik arasında ise negatif yönde ilişkili olarak bulgulamıştır. Bazı araştırmalar da mükemmeliyetçiliği toplam puanla değerlendirmiş (Burnam ve diğerleri, 2014) ya da farklı boyutları ile ele almışlar (Jadidi ve diğerleri, 2011) ve benzer şekilde akademik erteleme ile mükemmeliyetçiliği ilişkili olarak bulmuşlardır.

Jadidi ve diğerleri (2011) mükemmeliyetçiliği hata yapma korkusuna ilişkin, aile eleştirine ilişkin ve eylemlerle ilgili şüphe duymaya ilişkin olmak üzere üç türünde ele almış ve akademik erteleme ile söz konusu üç boyut arasında pozitif anlamlı ilişkiler saptamışlardır. Söz konusu sınıflandırmanın mükemmeliyetçiliğin alanyazındaki bir diğer boyutlandırması olan olumsuz/uyumsuz ve olumlu/ uyumlu mükemmeliyetçilik boyutlarından olumsuz/ uyumsuz boyutuna karşılık geldiği görülmektedir. Bu araştırmada referans alınan boyutlar açısından değerlendirildiğinde de aileye ilişkin, eylemlerle şüpheye ilişkin ve hata yapmaya ilişkin olarak ifade edilen boyutların özellikleri sosyal kaynaklı boyut olarak düşünülebilir. Bu açıdan bakıldığında söz konusu araştırmanın bulgusunun bu araştırmanın bulgusuna paralel olduğu söylenebilir. Mükemmeliyetçilik ayrıca mükemmeliyetçi çaba ve mükemmeliyetçi kaygı olarak sınıflandırılmaktadır (Frost ve diğerleri, 1993; Stoeber & Otto, 2006). Başa çıkma, öznel iyi oluş ve psikolojik uyumla ilişkilendirilen mükemmeliyetçi çaba kişisel standartlara atıfta bulunurken; kaygı, uyumsuzluk ve sağlıksızlık ile ilişkilendirilen mükemmeliyetçi kaygı ise mükemmeliyetçiliğin sosyal ve uyumsuz yönüne vurgu yapmaktadır (Stoeber & Rennert, 2008). Mükemmeliyetçilik ile ilgili sözü geçen tüm sınıflandırmalardan yola çıkılarak sosyal kaynaklı mükemmeliyetçiliğin akademik ertelemeyle negatif ilişkisinin doğası daha iyi anlaşılabilir. Kişinin kendisinin belirlediği yüksek ama ulaşılabilir olan standartları gerçekçi olduğu ve başarısızlık kaygısı içermediği için akademik ertelemeye neden olmak yerine, alanyazında özellikle belirtildiği gibi daha çok çalışma motivasyonunu getirmektedir (Enns & Cox, 2002). Başkalarının kişiden bekledikleri daha yüksek, belki de gerçekçi olmayan ve ulaşılabilirlik noktasında kaygı uyandıran boyutta olduğundan başarısızlık korkusuna neden olmakta ve başarılamayacağı düşünülen görevlerin de ertelenmesine neden olduğu düşünülebilir.

Ek olarak, özellikle ergenlik döneminin özellikleri gereği öğrenciler beğenilme, başarıma ve onay görme, lise döneminin özellikleri gereği de artan akademik sorumluluklarla baş etmeye ilişkin zorluklarla karşı karşıya kalmaktadırlar. Hem okul başarısı hem de üniversite girişi sınavında başarılı olmakla ilgili öğrencinin çevresinden gelen yüksek başarı beklentileri ve bu beklentileri karşılayamama korkusuyla ilişkili olduğu belirtilen mükemmeliyetçiliğin akademik erteleme davranışına sebep olması alanyazındaki araştırmalar ışığında anlaşılır bir sonuç olarak görünmektedir.

Araştırmanın bulgularından bir diğeri akademik ertelemenin akademik başarı ile negatif yönde anlamlı ilişkili olduğu ve akademik başarının problemleri internet kullanımı, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, internette geçirilen süre ile birlikte akademik ertelemeyi anlamlı bir şekilde yordadığı yönündedir. Alanyazında buradaki araştırma sonucunu destekleyen pek çok araştırmaya rastlanmıştır (Çetin & Ceyhan, 2018; Goroshit, 2018; Hayat ve diğerleri, 2020a; Hayat ve diğerleri, 2020b; Kljajic & Gaudreau, 2018). Ödevler

ve sorumlulukların bireyler için en çok sorun teşkil ettiği akademik süreçlerden birisi, dönemin gelişimsel özelliklerinin de etkisini belirgin bir şekilde gösterdiği ortaöğretim dönemidir. Ergenlik dönemine denk gelen söz konusu süreçte ergenlerin kimliklerini deneyimlemenin yanı sıra akran grubuyla ilişkilerin ön planda olduğu ve onların takdirini kazanmakla ilgili kaygılarının ağırlıklı olduğu bir dönemdedirler. Bu ve bunun gibi çeşitli gelişimsel görevler, internetin uygun olmayan kullanımı, zamanı yönetme konusundaki güçlükler gibi problemlerin de eklenmesiyle akademik sorumlulukları ikinci planda bırakmayı getirmektedir. Bunun sonucu olarak da zamanında yapılmayan ve ertelenen ödev ve akademik sorumlulukların akademik başarının düşmesine neden olması anlaşılır ve alanyazındaki araştırma bulgularıyla da desteklenmiş bir bulgudur.

Araştırma bulgularına göre internette geçirilen süre, problemlerle internet kullanımı, kendine yönelik mükemmeliyetçilik, akademik başarı ile birlikte akademik ertelemeyi anlamlı bir şekilde yordamaktadır. İnternette geçirilen süre arttıkça akademik ertelemenin de arttığı görülmüştür. Araştırmanın bulgusuyla aynı doğrultuda sonuçları olan araştırmalar bulunmaktadır (Akbaş-Coşar ve Gedik, 2021; Gürültü, 2016; Kirschner & Karpinski, 2010; Teyfur ve diğerleri, 2017). Bu konuda Türkiye’de yapılmış en güncel araştırmalardan birisi Akbaş-Coşar ve Gedik (2021)’ e aittir. Araştırmacıların üniversitede eğitim gören öğretmen adaylarının erteleme davranışları ile ilişkili değişkenleri inceledikleri araştırmalarında katılımcıların internette geçirilen süre ile akademik erteleme davranışları arasında pozitif yönde ve anlamlı düzeyde ilişkiler bulmuşlardır. Kirschner ve Karpinski (2010)’ nin öğrencilerin günlük Facebooktan kullanım süreleri arttıkça akademik erteleme davranışlarının arttığı bulgusu da bu sonucu destekler niteliktedir. İnternette geçirilen sürenin artması, sorumluluk ve görevler için gerekli olan sürenin azalmasına neden olduğu, bu durumun getirmiş olduğu sıkışmışlığın da önceliklerini belirlemede zorluk yaşayan bireyi akademik ertelemeye yönelttiği ifade edilebilir.

Araştırma sonuçlarından yola çıkılarak akademik başarı, sınav başarısı, sorumluluk duygusu, zamanı etkin yönetme gibi pek çok gelişimsel görevle karşı karşıya olan ergenlerin önlerindeki en büyük engellerden birisi olan akademik erteleme davranışının ilişkili olduğu etkenleri belirlemek bu konuda yapılacak önleyici çalışmalar için bir rehber olabilir. Okullarda çalışan psikolojik danışmanlar akademik erteleme ile ilişkili bulunan problemlerle internet kullanımı ve sosyal kaynaklı mükemmeliyetçilik konularını da kapsama alan eğitim programları geliştirerek önleyici çalışmalar yapabilir. Bunun yanı sıra akademik ertelemeye davranışına ilişkin müdahale girişimlerinde araştırma verilerinden faydalanarak henüz lise dönemindeyken önlem alındığında üniversite döneminde de yoğun olarak görülen akademik erteleme davranışını önleme çalışmaları yürütülebilir. Araştırmanın bulgularından da ulaşıldığı üzere akademik ertelemeye davranışının önüne geçmeye yönelik müdahalelerin yapılması öğrencilerin akademik başarılarını da arttırmaya yönelik bir girişim olacaktır. Yine araştırmanın sonuçlarından yola çıkılarak akademik erteleme davranışı ile internette geçirilen sürenin azaltılmasına yönelik çalışmaların, bireylerin zaman yönetimi ile ilgili sorunlarının önüne geçmek için önemli bir müdahale olacağı düşünülmektedir.

Gelecekte yapılabilecek deneysel ve yarı deneysel araştırmalar yoluyla (Boruch & Foley, 2000; Buluş, 2021; Buluş & Dong, 2021; Buluş & Koyuncu, 2021; Hansen, 2006, 2008; Iacus ve diğerleri, 2012; Mosteller & Boruch, 2002; Wyss ve diğerleri, 2015) akademik erteleme, mükemmeliyetçilik ve çevrimiçi geçirilen zaman arasındaki nedensel mekanizmalar daha da iyi bir şekilde aydınlatılabilir. Nicel ölçeklerin kendisi, keşfedilmemiş mekanizmaları ortaya çıkarmada bir sınırlama olabilir; araştırmacılar, akademik erteleme ve diğer ilgili kavramları lise öğrencilerinin bakış açısından anlamak için yalnızca nicel ölçeklere güvenmek yerine nitel veya karma yöntem çalışmaları yürütmek için popüler olmaya başlayan Online Seslifoto (OSF; Armiya’u ve diğerleri, 2020; Doyumğaç ve diğerleri, 2021; Genç ve diğerleri, 2022; Tanhan, 2020; Tümkiye ve diğerleri, 2021) gibi yeni ortaya çıkan nitel yöntemleri kullanabilirler. Bu tür girişimler için birçok araştırmacı çağrıda bulunduğundan, daha etkili araştırma ve hizmetler için öğrencilerle ve bu konularla ilgilenen diğer kişilerle iş birliği yapabilir (Dari & Gay, 2022; Hauber-Özer ve diğerleri, 2022; Öğülmüş ve diğerleri, 2021).

Yazarların Beyanı

Araştırmacıların katkı oranı beyanı: Birinci yazar araştırma verilerinin toplanması, giriş ve tartışma bölümünün yazılmasında; ikinci yazar etik kurul onayı alınmasında, verilerin analizinde, yöntem ve bulgular

kısımının yazılmasında, üçüncü yazar kısa ve geniş İngilizce özet yazılması, araştırmanın dergi sistemine yüklenmesi ve yayın sürecinin takibinde, dördüncü yazar araştırmanın kuramsal kısmının gözden geçirilmesi, kaynakçanın düzenlenmesi, proofreading sürecinin yürütülmesi şeklinde katkılar sağlamıştır.

Etik Kurul Kararı: Araştırmanın yürütülmesi için Düzce Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu'ndan izin (E-78187535-050.06-131675) alınmıştır.

Çatışma beyanı: Herhangi bir kişi, kurum ya da kuruluşla çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek ve teşekkür: Araştırmanın yürütülmesi sürecinde herhangi bir destek alınmamıştır.

Kaynaklar

- Akbaş- Coşar, H. & Gedik, H. (2021). Öğretmen adaylarının sosyal medya bağımlılığı ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Bayterek Uluslararası Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 32-65. <https://doi.org/10.48174/buaad.932899>
- Armiya' u, A. Y., Yildirim, M., Muhammad, A., Tanhan, A., & Young, J. S. (2022). Mental health facilitators and barriers during Covid-19 in Nigeria. *Journal of Asian and African Studies*, 00(0), 1-23. <https://doi.org/10.1177/00219096221111354>
- Arslan, G., & Coşkun, M. (2023). School belongingness in academically at-risk adolescents: Addressing psychosocial functioning and psychological well-being. *Journal of Happiness and Health*, 3(1), 1-13. <https://doi.org/10.47602/johah.v3i1.9>
- Arslan, G., & Tanhan, A. (2019). Ergenlerde okul aidiyeti, okul işlevleri ve psikolojik uyum arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, 33(2), 318-332. <https://doi.org/10.33308/26674874.2019332127>
- Balkıs, M. & Duru, E. (2010). Akademik erteleme eğilimi, akademik başarı ilişkisinde genel ve performans benlik saygısının rolü. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 159-170.
- Balkıs, M. (2013). Academic procrastination, academic life satisfaction and academic achievement: The mediation role of rational beliefs about studying. *Journal of Cognitive and Behavioral Psychotherapies*, 13(1), 57-74.
- Balkıs, M., & Duru, E. (2017). Gender differences in the relationship between academic procrastination, satisfaction with academic life and academic performance. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 15(1), 105-125. <http://dx.doi.org/10.14204/ejrep.41.16042>
- Berber Çelik, Ç. & Odacı, H. (2015). Akademik erteleme davranışının bazı kişisel ve psikolojik değişkenlere göre açıklanması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(3), 31-47.
- Blunt A., & Pychyl, T. A. (2005). Project systems of procrastinators: A personal project-analytic and action control perspective. *Personality and Individual Differences*, 38(8), 1771-1180. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.11.019>
- Boruch, R. F. & Foley, E. (2000). The honestly experimental society. In L. Bickman (Ed.), *Validity and social experiments: Donald Campbell's legacy* (pp.193-239). Sage.
- Buluş, M. (2021). Sample size determination and optimal design of randomized/non-equivalent pretest-posttest control-group designs. *Adiyaman University Journal of Educational Sciences*, 11(1), 48-69. <https://doi.org/10.17984/adyuebd.941434>
- Buluş, M. (2022). pwrss: Power and Sample Size Calculation Tools. R package version 0.1.0. <https://CRAN.R-project.org/package=pwrss>
- Buluş, M., & Dong, N. (2021). Bound constrained optimization of sample sizes subject to monetary restrictions in planning of multilevel randomized trials and regression discontinuity studies. *The Journal of Experimental Education*, 89(2), 379-401. <https://doi.org/10.1080/00220973.2019.1636197>

- Buluş, M., & Koyuncu, I. (2021). Statistical power and precision of experimental studies originated in the Republic of Turkey from 2010 to 2020: Current practices and some recommendations. *Journal of Participatory Education Research*, 8(4), 24-43. <https://doi.org/10.17275/per.21.77.8.4>
- Buluş, M., & Polat, C. (2022). pwrss R paketi ile istatistiksel güç analizine giriş [An introduction to statistical power analysis with pwrss R package]. Manuscript submitted for publication.
- Burnam, A., Komaraju, M., Hamel, R., & Nadler, D. R. (2014). Do adaptive perfectionism and self-determined motivation reduce academic procrastination? *Learning and Individual Differences*, 36, 165-172. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2014.10.009>
- Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni, spss uygulamaları ve yorum*. Pegem Akademi Yayınları.
- Cao, F., & Su, L. (2007). Internet addiction among Chinese adolescents: prevalence and psychological features. *Child: Care, Health and Development*, 33(3), 275-281. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2214.2006.00715.x>
- Can, S. & Zeren, Ş. G. (2019). Ergenlerin akademik erteleme davranışlarını açıklamada internet bağımlılığı ve temel psikolojik ihtiyaçların rolü. *Cukurova University Faculty of Education Journal*, 48(2), 1012-1040. <https://doi.org/10.14812/cufej.544325>
- Caplan, S. E. (2003). Preference for online social interaction: A theory of problematic Internet use and psychosocial well-being. *Communication Research*, 30(6), 625-648. <https://doi.org/10.1177/0093650203257842>
- Caplan, S. E. (2005). A social skill account of problematic internet use. *Journal of Communication*, 55(4), 721-736. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2005.tb03019.x>
- Caplan, S. E. (2006). Relations among loneliness, social anxiety and problematic internet use. *CyberPsychology & Behavior*, 10(2), 234-242. <https://doi.org/10.1089/cpb.2006.9963>
- Ceyhan, E., Ceyhan, A.A. & Gürcan, A. (2007). Problemlı internet kullanımı ölçeğinin geçerlilik ve güvenilirlik çalışmaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 7 (1), 387-416.
- Ceyhan, A. A. & Ceyhan, E. (2008). Loneliness, depression, and computer self-efficacy as predictors of problematic internet use. *CyberPsychology & Behavior*, 11(6), 699-701. <https://doi.org/10.1089/cpb.2007.0255>
- Ceyhan, A.A. & Ceyhan, E., (2009, Ekim, 21-23). *Ergenlerde Problemlı İnternet Kullanım Ölçeğı (PİKÖ-E) geliştirme çalışmaları*, X. Ulusal Psikolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi, Çukurova Üniversitesi.
- Ceyhan, E. (2016). *İnternet bağımlılığının bağlanma stilleri ve duyu düzenlemeyle ilişkisi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Chou, C. & Hsiao, M.C. (2000). Internet addiction, usage, gratification, and pleasure experience: The Taiwan College students case. *Computers and Education*, 35(1), 65-80. [https://doi.org/10.1016/S0360-1315\(00\)00019-1](https://doi.org/10.1016/S0360-1315(00)00019-1)
- Cohen, J. (1988). *Statistical power analysis for the behavioral sciences* (2nd ed). Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203771587>
- Cömert, I. T. & Ögel, K. (2009). İstanbul örnekleminde internet ve bilgisayar bağımlılığının yaygınlığı ve farklı etkenlerle ilişkisi. *Türkiye Klinikleri Journal of Forensic Medicine*, 6(1), 9-16.
- Çakıcı, D. Ç. (2003). *Lise ve üniversite öğrencilerinde genel erteleme ve akademik erteleme davranışının incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Ankara Üniversitesi.
- Çam, H. H. & Nur, N. (2015). Adölesanlarda internet bağımlılığı prevalansı ile psikopatolojik semptomlar ve obezite arasındaki ilişkinin incelenmesi. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(3), 181-188. <https://doi.org/10.5455/pmb.20141016033204>

- Çetin, N. & Ceyhan, E. (2018). Lise öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarının sürekli kaygı, akılcı olmayan inanç, öz düzenleme ve akademik başarı ile ilişkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (32), 2, 1-20. <https://doi.org/10.16986/HUJE.201702826>
- Dari, T., & Gay, J. (2022). A wrap around approach to suicide prevention in schools: It's not just school counselors.... *Teaching and Supervision in Counseling*, 4(2), 1-9. <https://doi.org/10.7290/tsc04q91z>
- Dietz, F., Hofer, M., & Fries, S. (2007). Individual values, learning routines and academic procrastination. *British Journal of Educational Psychology*, 77(4), 893-906. <https://doi.org/10.1348/000709906X169076>
- Doyumğaç, İ., Tanhan, A., & Kıymaz, M. S., (2021). Understanding the most important facilitators and barriers for online education during COVID-19 through online photovoice methodology. *International Journal of Higher Education*, 10(1), 166-190. <https://doi.org/10.5430/ijhe.v10n1p166>
- Duman, S. (2016). *Ergenlerin problemlili internet kullanımı ile akademik başarı ve ertelemeleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Necmettin Erbakan Üniversitesi.
- Eldeleklioğlu, J. & Vural, M. (2013). Predictive effects of academic achievement, internet use duration, loneliness and shyness on internet addiction. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(1), 141-152.
- Ellis, A., & Knaus, W. J. (1977). *Overcoming procrastination*. New York, Institute for Rational Living.
- Enns, M. W., & Cox, B. J. (2002). The nature and assessment of perfectionism: A critical analysis. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds.), *Perfectionism: Theory, research, and treatment* (pp. 33-62). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10458-002>
- Ferrari, J. R., Johnson, J. L., & McCown, W. G. (1995). *Procrastination and task avoidance: Theory, research, and treatment*. Springer Science & Business Media.
- Flett, G. L., Blankstein, K. R., Hewitt, P. L., & Koledin, S. (1992). Components of perfectionism and procrastination in college students. *Social Behavior and Personality. An International Journal*, 20, 85-94. <https://doi.org/10.2224/sbp.1992.20.2.85>
- Flett, G.L., Hewitt, P.L., Boucher, D.J., Davidson, L.A., & Munro, Y. (2001). The child and adolescent perfectionism scale: development, validation, and association with adjustment. Unpublished Manuscript.
- Flett, G. L., & Hewitt, P. L. (2002). Perfectionism and maladjustment: An overview of theoretical, definitional, and treatment issues. In G. L. Flett & P. L. Hewitt (Eds.), *Perfectionism: Theory, research, and treatment* (pp. 5-31). American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/10458-001>
- Frost, R. O., Heimberg, R. G., Holt, C. S., Mattia, J. I., & Neubauer, A. L. (1993). A comparison of two measures of perfectionism. *Personality and Individual Differences*, 14, 119-126. [https://doi.org/10.1016/0191-8869\(93\)90181-2](https://doi.org/10.1016/0191-8869(93)90181-2)
- Genc, E., Tanhan, A., & Kose, O. (2022). Exploring the facilitators and barriers to maintaining intimate relationships during covid-19 through online photovoice methodology. *Journal of Family Issues*. <http://dx.doi.org/10.1177/0192513X221113855>
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference, 17.0 update* (10th ed.). Pearson.
- Ghassemzadeh, L., Shahraray, M., & Moradi, A. (2008). Prevalence of Internet addiction and comparison of Internet addicts and non-addicts in Iranian high schools. *CyberPsychology & Behavior*, 11(6), 731-733. <https://doi.org/10.1089/cpb.2007.0243>
- Gignac, G. E., & Szodorai, E. T. (2016). Effect size guidelines for individual differences researchers. *Personality*

and Individual Differences, 102, 74-78. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2016.06.069>

- Goroshit M. (2018). Academic procrastination and academic performance: An initial basis for intervention. *Journal of Prevention and Intervention in the Community*, 46(2), 131-142. <https://doi.org/10.1080/10852352.2016.1198157>
- Gökler, M. E., & Turan, Ş. (2020). Covid-19 Pandemisi Sürecinde Problemlili Teknoloji Kullanımı. *Estüdam Halk Sağlığı Dergisi*, 5, 108-114. <https://doi.org/10.35232/estudamhsd.767526>
- Gürültü, E. (2016). *Lise öğrencilerinin sosyal medya bağımlılıkları ve akademik erteleme davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Hansen, B. B. (2006). *Bias reduction in observational studies via prognosis scores. Technical report #441.* <http://dept.stat.lsa.umich.edu/~bbh/rspaper2006-06.pdf>
- Hansen, B. B. (2008). The prognostic analogue of the propensity score. *Biometrika*, 95(2), 481-488. <https://doi.org/10.1093/biomet/asn004>
- Hauber-Özer, M., Call-Cummings, M., Hassell-Goodman, S., & Chan, E. (2021). Counter- storytelling: Toward a critical race praxis for participatory action research. *International Journal of Qualitative Studies in Education*. <https://doi.org/10.1080/09518398.2021.1930252>
- Hayat, A. A., Jahanian, M., Bazrafcan, L., & Shokrpour, N. (2020a). Prevalence of academic procrastination among medical students and its relationship with their academic achievement. *Shiraz E-Medical Journal*. <https://doi.org/10.5812/semj.96049>
- Hayat, A. A., Kojuri, J., & Mitra Amini, M. D. (2020b). Academic procrastination of medical students: The role of Internet addiction. *Journal of Advances in Medical Education & Professionalism*, 8(2), 83. <https://doi.org/10.30476/JAMP.2020.85000.1159>
- Haycock, L. A., McCarthy, P., & Skay, C. L. (1998). Procrastination in college students: The role of selfefficacy and anxiety. *Journal of Counseling and Development*, 76(3), 317-324. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1998.tb02548.x>
- Hewitt, P. L., & Flett, G. L. (1991). Dimensions of perfectionism in unipolar depression. *Journal of Abnormal Psychology*, 100(1), 98-101. <https://doi.org/10.1037/0021-843X.100.1.98>
- Hill, R. W., Zrull, M. C., & Turlington, S. (1997). Perfectionism and interpersonal problems. *Journal of Personality Assessment*, 69(1), 81-103. https://doi.org/10.1207/s15327752jpa6901_5
- Hinsch, C., & Sheldon, K. M. (2013). The impact of frequent social Internet consumption: Increased procrastination and lower life satisfaction. *Journal of Consumer Behaviour*, 12(6), 496-505. <https://doi.org/10.1002/cb.1453>
- Huck, S. W. (2012). *Reading statistics and research*. Pearson Education.
- Iacus, S. M., King, G., & Porro, G. (2012). Causal inference without balance checking: Coarsened exact matching. *Political Analysis*, 20(1), 1-24. <https://doi.org/10.1093/pan/mpr013>
- Jadidi, F., Mohammadkhani, S., & Tajrishi, K. Z. (2011). Perfectionism and academic procrastination. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 30, 534-537. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2011.10.104>
- Kaltiala-Heino, R., Lintonen, T., & Rimpelä, A. (2004). Internet addiction? Potentially problematic use of the Internet in a population of 12-18 year-old adolescents. *Addiction Research & Theory*, 12(1), 89-96. <https://doi.org/10.1080/1606635031000098796>
- Kandemir, M. (2014). Predictors of academic procrastination: Coping with stress, internet addiction and academic motivation. *World Applied Sciences Journal*, 32(5), 930-938. <https://doi.org/10.5829/idosi.wasj.2014.32.05.60>
- Khalil, S. A., Kamal, H., & Elkholy, H. (2022). The prevalence of problematic internet use among a sample of

- Egyptian adolescents and its psychiatric comorbidities. *International Journal of Social Psychiatry*, 68(2), 294-300. <https://doi.org/10.1177/0020764020983841>
- Kim, J., LaRose, R., & Peng, W. (2009). Loneliness as the cause and the effect of problematic Internet use: The relationship between Internet use and psychological well-being. *Cyberpsychology & Behavior*, 12(4), 451-455. <https://doi.org/10.1089/cpb.2008.0327>
- Kim, K. R., & Seo, E. H. (2015). The relationship between procrastination and academic performance: A meta-analysis. *Personality and Individual Differences*, 82, 28-33. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2015.02.038>
- Kim, J. H. (2019). Multicollinearity and misleading statistical results. *Korean Journal of Anesthesiology*, 72(6), 558-569. <https://doi.org/10.4097/kja.19087>
- Kirschner, P. A., & Karpinski, A. C. (2010). Facebook and academic performance. *Computers in Human Behavior*, 26(6), 1237-1245. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2010.03.024>
- Klassen, R. M., & Kuzucu, E. (2009). Academic procrastination and motivation of adolescents in Turkey. *Educational Psychology*, 29(1), 69-81. <https://doi.org/10.1080/01443410802478622>
- Kljajic, K., & Gaudreau, P. (2018). Does it matter if students procrastinate more in some courses than in others? A multilevel perspective on procrastination and academic achievement. *Learn Instruction*, 58, 193-200. <https://doi.org/10.1016/j.learninstruc.2018.06.005>
- Ko, C. H., Yen, J. Y., Chen, C. S., Yeh, Y. C., & Yen, C. F. (2009). Predictive values of psychiatric symptoms for internet addiction in adolescents: A 2-year prospective study. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, 163(10), 937-943. <https://doi.org/10.1001/archpediatrics.2009.159>
- Kubey, R. W., Lavin, M. J., & Barrows, J. R. (2001). Internet use and collegiate academic performance decrements: Early findings. *Journal of Communication*, 51(2), 366-382. <https://doi.org/10.1111/j.1460-2466.2001.tb02885.x>
- Laconi, S., Kaliszewska-Czeremska, K., Gnisci, A., Sergi, I., Barke, A., Jeromin, F., ... & Kuss, D. J. (2018). Cross-cultural study of Problematic Internet Use in nine European countries. *Computers in Human Behavior*, 84, 430-440. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.03.020>
- LaRose, R., Mastro, D., & Eastin, M. S. (2001). Understanding Internet usage: A social-cognitive approach to uses and gratifications. *Social Science Computer Review*, 19(4), 395-413. <https://doi.org/10.1177/089443930101900401>
- LaRose, R., Lin, C. A., & Eastin, M. S. (2003). Unregulated Internet usage: Addiction, habit, or deficient self-regulation? *Media Psychology*, 5(3), 225-253. https://doi.org/10.1207/S1532785XMEP0503_01
- Lavoie J. A., & Pychyl T. A. (2001). Cyberslacking and the procrastination superhighway: A web-based survey of online procrastination, attitudes, and emotion. *Social Science Computer Review*, 19(4), 431-44. <https://doi.org/10.1177/08944393010190040>
- Lay, C. H. (1986). At least my research on procrastination. *Journal of Research in Personality*, 20, 479-495. [https://doi.org/10.1016/0092-6566\(86\)90127-3](https://doi.org/10.1016/0092-6566(86)90127-3)
- Madell, D., & Muncer, S. (2004). Gender differences in the use of the Internet by English secondary school children. *Social Psychology of Education*, 7(2), 229-251. <https://doi.org/10.1023/B:SPOE.0000018552.85903.4d>
- Moretta, T., & Buodo, G. (2020). Problematic Internet use and loneliness: How complex is the relationship? A short literature review. *Current Addiction Reports*, 7(2), 125-136. <https://doi.org/10.1007/s40429-020-00305-z>
- Mosteller, F., & Boruch, R. F. (2002). *Evidence matters: Randomized trials in education research*. Brookings Institution Press.

- O'Brien, W. K. (2000). *Applying the transtheoretical model to academic procrastination*. University of Houston.
- Odacı, H. & Kalkan, M. (2010). Problematic Internet use, loneliness and dating anxiety among young adult university students. *Computers & Education*, 55(3), 1091-1097. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2010.05.006>
- Odacı, H. (2011). Academic self-efficacy and academic procrastination as predictors of problematic internet use in university students. *Computers & Education*, 57(1), 1109-1113. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2011.01.005>
- O'Keeffe, G. S., & Clarke-Pearson, K. (2011). The impact of social media on children, adolescents, and families. *Pediatrics*, 127(4), 800-804. <https://doi.org/10.1542/peds.2011-0054>
- Owens, M. A. & Newbegin, I. (1997). Procrastination in high school achievement: A causal structural model. *Journal of Social Behavior & Personality*, 12, 869-888.
- Öğülmüş, K., Acikgoz, M. H., & Tanhan, A. (2021). Evaluation of teacher candidates' perceptions about specific learning difficulties through Online Photovoice (OPV) methodology. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 9(2), 161-169. <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.9n.2p.161>
- Özdemir, D., & Arpacioğlu, S. (2020). Sosyal medya kullanımı, sağlık algısı ve sağlık arama davranışının koronavirüs korkusu üzerine etkisi. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 12(1), 1-15. <https://doi.org/10.18863/pgy.803145>
- Özer, A. & Altun, E. (2011). Üniversite öğrencilerinin akademik erteleme nedenleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), 45-72.
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 2: Do they really think differently? *On the horizon*, 9(6), 1-6.
- Rice, K. G. & Mirzadeh, S. A. (2000). Perfectionism, attachment and adjustment. *Journal of Counseling Psychology*, 47(2), 238- 250. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.47.2.238>
- Rothblum, E. D., Solomon, L. J., & Murakami, J. (1986). Affective, cognitive, and behavioral differences between high and low procrastinators. *Journal Of Counseling Psychology*, 33(4), 387. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.33.4.387>
- Sarioğlu, A. F. (2011). *Öğretmen adaylarının akademik erteleme eğilimi ile mükemmeliyetçilik düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Savcı, M., Ugur, E., Ercengiz, M., & Griffiths, M. D. (2021). The development of the Turkish craving for online shopping scale: a validation study. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 1-17. <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00490-6>
- Schouwenburg, H.C., Lay, C., Pychyl, T.A., & Ferrari, J.R. (2004). *Counseling the procrastinator in academic settings*. American Psychological Association.
- Seo, E. H. (2011). The relationships among procrastination, flow, and academic achievement. *Social Behavior and Personality*, 39(2), 209-218. <https://doi.org/10.2224/sbp.2011.39.2.209>
- Shapira, N. A., Lessig, M. C., Goldsmith, T. D., Szabo, S. T., Lazoritz, M., Gold, M. S., & Stein, D. J. (2003). Problematic internet use: proposed classification and diagnostic criteria. *Depression and Anxiety*, 17(4), 207-216. <https://doi.org/10.1002/da.10094>
- Solomon, L. J. & Rothblum, E. D. (1984). Academic procrastination: frequency and cognitivebehavioral correlates. *Journal of Counseling Psychology*, 31(4), 503-509. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.31.4.503>
- Steel, P. (2007). The nature of procrastination: A meta-analytic and theoretical review of quintessential self-regulatory failure. *Psychological Bulletin*, 133, 65-94. <https://doi.org/10.1037/0033-2909.133.1.65>
- Steel, P., & Klingsieck, K. B. (2016). Academic procrastination: Psychological antecedents revisited. *Australian*

Psychologist, 51(1), 36-46. <https://dx.doi.org/10.1111/ap.12173>

- Stoeber, J., & Otto, K. (2006). Positive Conceptions of Perfectionism: Approaches, evidence, challenges. *Personality and Social Psychology Review*, 10, 295-319. https://doi.org/10.1207/s15327957pspr1004_2
- Stoeber, J., & Rambow, A. (2007). Perfectionism in adolescent school students: relations with motivation, achievement, and well-being. *Personality and Individual Differences*, 42, 1379-1389. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2006.10.015>
- Stoeber, J., & Rennert, D. (2008). Perfectionism in school teachers: Relations with stress appraisals, coping styles, and burnout. *Anxiety, Stress, and Coping*, 21(1), 37-53. <https://doi.org/10.1080/10615800701742461>
- Stoeber, J., & Childs, J. H. (2010). The assessment of self-oriented and socially prescribed perfectionism: Subscales make a difference. *Journal of Personality Assessment*, 92(6), 577-585. <https://doi.org/10.1080/00223891.2010.513306>
- Sula Ataş, N. & Kumcağız, H. (2019). Ergenlerin akademik erteleme davranışları, akademik öz yeterlik inançları ve mükemmeliyetçilik. *Haccettepe University Journal of Education*, 35(2), 375-386.
- Tanhan, A. (2020). COVID-19 sürecinde Online Seslifoto (OSF) yöntemiyle biyopsikososyal manevi ve ekonomik meseleleri ve genel iyi oluş düzeyini ele almak: OSF'nin Türkçeye uyarlanması. *Turkish Studies*, 15(4), 1029-1086. <https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.44451>
- Teyfur, M., Akpunar, B., Safalı, S. & Ercengiz, M. (2017). Eğitim fakültesi öğrencilerin akademik erteleme davranışları ile sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkinin farklı değişkenler açısından incelenmesi, *Turkish Studies*, 12, 33, 625-640. <https://doi.org/10.782/TurkishStudies.12558>
- Tezer, M. (2020). Academic procrastination behaviours and problematic internet usage of high school students during the COVID-19 pandemic period. *International Journal of Special Education and Information Technologies*, 6(1), 01-17. <https://doi.org/10.18844/jeset.v6i1.5490>
- Timothy, L. & Potenza, M. N. (2007). Problematic internet use: Clinical implication. *Journal CMES*, 12(6), 453-466. <https://doi.org/10.1017/S1092852900015339>
- Tümkiye, S., Kuşdemir Kayıran, B., Tanhan, A., & Arslan, Ü. (2021). Using Online Photovoice (OPV) to understand youths' perceptions of distance education during COVID-19. *International Journal of Education and Literacy Studies*, 9(4), 45-60. <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijels.v.9n.4p.45>
- Ulukaya, S., & Bilge, F. (2014). Üniversite öğrencilerinde akademik ertelemenin yordayıcıları olarak aile bağlamında benlik ve ana-baba tutumları. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 5(41), 89-102.
- Uğur, E., & Akın, A. (2015). Öğrenci bağlılığı ölçeği türkçe formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *SDU International Journal of Educational Studies*, 2(1), 53-59.
- Uzun Özer, B. (2009). Academic procrastination in group of high school students: Frequency, possible reasons and role of hope. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4(32), 12-19.
- Uzun Özer, B. & Topkaya, N. (2011). Akademik erteleme ve sınav kaygısı. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 12-19.
- Uzun, A. M., Ünal, E. & Tokel, S. T. (2014). Exploring internet addiction, academic procrastination and general procrastination among Pre-Service ICT Teachers. *Mevlâna International Journal of Education*, 4(1), 189-201. <https://doi.org/10.13054/MIJE.14.18.4.1>
- Uz Baş, A. & Siyez, D. M. (2010). Adaptation of the Child and Adolescent Perfectionism Scale to Turkish: The validity and reliability study. *Elementary Education Online*, 9(3), 898-909.
- Valkenburg, P. M., & Peter, J. (2008). Adolescents' identity experiments on the Internet: Consequences for social competence and self-concept unity. *Communication Research*, 35(2), 208-231. <https://doi.org/10.1177/0093650207313164>

- Van Eerde, W. (2003). A meta-analytically derived nomological network of procrastination. *Personality and Individual Differences*, 35, 1401-1418. [https://doi.org/10.1016/S0191-8869\(02\)00358-6](https://doi.org/10.1016/S0191-8869(02)00358-6)
- Wang, Z. & Englander, F. (2010). A cross-disciplinary perspective on explaining student performance in introductory statistics. What is the relative impact of procrastination? *College Student Journal*, 44, 458-471.
- Wang, H., Zhou, X., Lu, C., Wu, J., Deng, X., & Hong, L. (2011). Problematic Internet use in high school students in Guangdong Province. *China. PloS one*, 6(5), e1960. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0019660>
- Wei, M., Mallinckrodt, B., Russell, D. W., & Abraham, W. T. (2004). Maladaptive perfectionism as a mediator and moderator between adult attachment and depressive mood. *Journal of Counseling Psychology*, 51, 201-212. <https://doi.org/10.1037/0022-0167.51.2.201>
- Wyss, R., Ellis, A. R., Brookhart, M. A., Jonsson Funk, M., Girman, C. J., Simpson, R. J., & Stürmer, T. (2015). Matching on the disease risk score in comparative effectiveness research of new treatments. *Pharmacoepidemiology and Drug Safety*, 24(9), 951-961. <https://doi.org/10.1002/pds.3810>
- Young, K. S., & Rogers, R. C. (1998). The relationship between depression and Internet addiction. *Cyberpsychology & Behavior*, 1(1), 25-28. <https://doi.org/10.1089/cpb.1998.1.25>
- Yoo, H.J., Cho, S.C., Ha, J., Yune, S.K., Kim, S.J., Hwang, J., Chung, A., Sung, Y.H. & Lyoo, I.K. (2004). Attention deficit hyperactivity symptoms and internet addiction. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 58, 487-494. <https://doi.org/10.1111/j.1440-1819.2004.01290.x>
- Yurdakoş, K. & Biçer, E. B. (2019). İnternet bağımlılık düzeyinin akademik ertelemeye etkisi: Sağlık yönetimi öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(1), 243-278. <http://dx.doi.org/10.23891/efdyyu.2019.125>.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Academic procrastination has been mainly examined among university students, and yet there is need to study academic procrastination among high school students, due to procrastination's negative effect. Adolescents are exposed to hormonal, physical, and emotional changes. With all these changes, they experience stress because of the exams, which generally lead to postponing academic and social responsibilities of high school students. Considering the strong emphasis on academic success in the Turkish education system, academic procrastination can be considered one of the main reasons for failure among high school students. Many factors contribute to procrastination such as lack of motivation, perfectionism, poor time management, low self-esteem, and mental health issues (Tanhan, 2020). Procrastination is related to many destructive effects, and yet it is a poorly studied topic. Therefore, it is important to examine the factors related to academic procrastination to provide a better understating of adolescents' academic procrastination behaviors and to develop and apply educational intervention programs to prevent academic procrastination. For this purpose, the current study aimed to examine the relationship between academic procrastination behavior, problematic internet use, social based perfectionism, self-directed perfectionism, academic achievement, and time spent on the internet among high school students.

Method

It was investigated whether the problematic internet use, social based perfectionism, self-directed perfectionism, academic achievement, and time spent on the internet predict academic procrastination or not, using hierarchical multiple linear regression analysis. The present study was carried out in a relational research model by recruiting 495 secondary school students, 280 (56.6%) female and 215 (43.4%) male. The data was collected through demographic information form, Child and Adolescent Perfectionism Scale, Problematic Internet Use Scale, and Academic Procrastination Scale.

Results

The study results revealed that there was a negative correlation between academic procrastination and self-directed perfectionism ($r = -.24, p < .01$) and academic achievement ($r = -.34, p < .01$). On the contrary, results revealed that there was a positive correlation between academic procrastination and problematic internet use ($r = .55, p < .01$), social based perfectionism ($r = .18, p < .01$) and time spent on the internet ($r = .41, p < .01$). We tested five models using hierarchical multiple regression analysis to understand the incremental increase in the explained variance in academic procrastination scores by adding one predictor at a time. According to the hierarchical multiple linear regression analysis results (see Table 3 in Turkish section), problematic internet use alone explained 30% of the academic procrastination (Model 1). In Model 2, problematic internet use and self-directed perfectionism together explained 35% of the academic procrastination. In Model 3, problematic internet use, self-directed perfectionism, and social based perfectionism together explained 36% of the academic procrastination. In Model 4, problematic internet use, self-directed perfectionism, social based perfectionism, and time spent on the internet together explained 39% of the academic procrastination. In Model 5, problematic internet use, self-directed perfectionism, social based perfectionism, time spent on the internet, and academic achievement together explained 41% of the academic procrastination. In Model 3, 4, and 5 the contribution of social based perfectionism was not significant to the models meaning to the explained variances. In other words, it was found that problematic internet use, self-directed perfectionism, academic achievement, and time spent on the internet significantly predicted academic procrastination, while social based perfectionism did not significantly predict academic procrastination.

Conclusion

The findings indicated that due to the attractive nature of the internet, adolescents spend a large part of their time online and that naturally increases the odds of academic procrastination behaviors and avoiding academic responsibilities. Similarly, study findings regarding academic procrastination and perfectionism are remarkable. Attitudes toward oneself that entail self-evaluation, attaining perfection, and avoiding failure are

significant predictors of academic procrastination tendencies. Several implications might be drawn from the findings of the present study. Students' self-oriented perfectionism may set high standards for academic success and they may experience performance anxiety which, in turn, may lead them to postpone their academic duties. Therefore, school staff and school mental health providers can develop programs or school-based interventions to prevent academic procrastination behaviors and increase academic success through teaching time management and adaptive perfectionism. Once they learn how to adapt self-oriented perfectionism as a motivation source, they could increase their academic success by reducing the time spent on the internet. Further, self-oriented perfectionism may lead them to use time more wisely and might focus on their academic tasks. All these factors can bring academic success in school.

Future researchers can further refine causal mechanisms between academic procrastination, perfectionism and time spent online through experimental and quasi experimental research (Boruch & Foley, 2000; Buluş, 2021; Buluş & Dong, 2021; Buluş & Koyuncu, 2021; Hansen, 2006, 2008; Iacus et al., 2012; Mosteller & Boruch, 2002; Wyss et al., 2015). Quantitative scales itself can be a limitation in exploring uncharted territories; researchers can use emerging qualitative methods such as Online Photovoice (OPV; Armiya'u et al., 2020; Doyumğaç et al., 2021; Genc et al., 2022; Tanhan, 2020; Tümkaya et al., 2021) to conduct qualitative or mixed method studies to understand academic procrastination and other related concepts from the perspective of highschool students rather than just relying on quantitative scales. These researchers can collaborate with the students and others interested in these subjects for more effective research and services as many researchers called for such initiatives (e.g., Dari & Gay, 2022; Hauber-Özer et al., 2022; Öğülmüş et al., 2021).